İnkılapların Sağlam Temelleri

Temel esaslar nedir?

Atatürk ilke ve inkılaplarının dayandığı **sosyal, siyasal, kültürel ve tarihî** temellerdir. Altı temel ilkenin yanında yer alan bu **tamamlayıcı ve bütünleyici** esaslar, Atatürk'ün düşünce sisteminin temelini oluşturur. Türk milleti bu esaslara sahip olduğu sürece **hür ve bağımsız** yaşayabilir.

BUNU UNUTMA

İlke ve inkılaplar ayrıca **akılcılık, bilim, toplumun inançlarına saygı, gerçekçilik ve girişimcilik** gibi esaslara da dayanır.

On temel esas

- Millî tarih bilinci
- Vatan ve millet sevgisi
- Millî dil
- Bağımsızlık ve özgürlük
- Egemenliğin millete ait olması
- Millî kültürün geliştirilmesi
- Çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkma
- Türk milletine inanmak ve güvenmek
- Millî birlik ve beraberlik
- Ülke bütünlüğü

Geçmişini tanıyan nesiller (temsilî)

Millî tarih bilinci

Bireylerin ve milletin geçmişine bağlı olması, tarihindeki övünülecek olay ve kişilerle **gurur duyup örnek alması**, kötü olaylardan da **ders çıkarmasıdır**. Geçmiş, bugün ve gelecek arasında bağ kurar. Ortak tarih milleti oluşturan önemli bir unsurdur; tarihini bilmeyen toplumda millî bilinç oluşmaz. Atatürk Dönemi'nde bunun için **Türk Tarih Kurumu** kuruldu, **tarih kongreleri** düzenlendi. Atatürk'e göre: *"Türk çocuğu atalarını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır."*

A+ LGS'DE ÇIKABİLİR

Millî gün ve zaferlere milletçe önem vermek tarih bilincini güçlendirir. Değerlerine sahip çıkmayan milletler **bağımsızlıklarını sürdürmekte zorlanır.**

Bağımsızlık ve özgürlük

Bağımsızlık, bir devletin başka bir devlete bağlı olmamasıdır. **Özgürlük** ise kısıtlama ve zorlama olmadan düşünüp davranabilmektir. Atatürk *"Hürriyet ve istiklal benim karakterimdir."* der. Hür ve bağımsız olmayan millet istediği gibi hareket edemez. **Örnekler:** Kongrelerde **manda ve himayenin reddi**, Misakımillî, Millî Mücadele, Lozan'la **kapitülasyonların ve Düyûn-ı Umûmiye'nin kaldırılması.**

Atatürk'ün sözleriyle bağımsızlık

"Ben; milletimin, en büyük atalarımın en değerli miraslarından olan bağımsızlık aşkı ile yaratılmış bir adamım… Bence bir millette şerefin, saygınlığın, namusun ve insanlığın yerleşmesi ve yaşaması kesinlikle o milletin özgürlük ve bağımsızlığına sahip olmasına bağlıdır." Atatürk, Türk milletinin başkasının boyunduruğu altında yaşamaktansa ölmeyi göze aldığını Kurtuluş Savaşı'nda gördü; yeni devleti bu yüzden **hür ve bağımsız** temeller üzerine kurdu.

Egemenlik, Kültür ve Dil

Egemenliğin millete ait olması

Millî egemenlik, milletin kendi kendini yönetmesi, yöneticilerini kendisinin seçmesidir. Egemenlik bir kişiye ya da zümreye değil, **bütün millete** aittir. Yeni Türk devleti *"Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir."* anlayışıyla kuruldu; Atatürk inkılaplarını bu ilkenin ışığında yaptı. Bu yüzden Türk milletine en uygun yönetim **cumhuriyettir**.

A+ LGS'DE ÇIKABİLİR

TBMM'nin açılması, **saltanatın** ve **halifeliğin kaldırılması**, **cumhuriyetin ilanı**, kadınlara **seçme ve seçilme hakkı** millî egemenlik yolunda atılan adımlardır.

Millî dil

Türk milletini bir arada tutan en önemli unsurlardan biridir. Dil, **millî birliği** korumada en etkili güçtür; millî duyguyu geliştirerek **bağımsızlığın korunmasını** sağlar.

Vatan ve millet sevgisi

Vatan, atalarımızın kan dökerek, can vererek bize **miras bıraktığı** kutsal topraklardır. Bu emaneti her türlü fedakârlıkla koruyup sonraki nesillere teslim etmek, ancak vatanı ve milleti sevmekle mümkündür.

Millî kültürün geliştirilmesi

Millî kültür, bir millete kimlik kazandıran **maddi ve manevi değerlerin bütünüdür**. Bir toplumu millet yapan ve bütünlüğünü sağlayan odur; millî benliğin gelişmesinde rol oynar. Millî kültür **taklitçilikten uzak**, **dinamik ve gelişmeye açık** olmalıdır; aksi hâlde çağdaş kültürlerin gerisinde kalır. Atatürk kültürü Cumhuriyet'in temeli saydı; Türk tarihi, Türk dili ve eğitim alanında çalışmalar yaptı. Şöyle diyordu: *"Biz Batı medeniyetini bir taklitçilik yapalım diye almıyoruz. Onda iyi olarak gördüklerimizi kendi bünyemize uygun bulduğumuz için, dünya medeniyeti seviyesi için de benimsiyoruz."*

DİKKAT!

Atatürk Avrupa'nın **kültürünü** değil, **medeniyetini** (bilim, teknik, çağdaş kurumlar) örnek almayı savundu. Kültür millîdir; medeniyet bütün insanlığın ortak malıdır.

Türk milletine inanmak ve güvenmek

Atatürk'ün Türk milletine inancı ve güveni sonsuzdu. **Millî Mücadele'ye** bu güvenle başladı; Cumhuriyet'i kurarken de bu inancını hiç yitirmedi ve inkılaplarının millet tarafından en güzel şekilde uygulanacağına inandı. Onun *"Millet ve biz yok, birlik hâlinde millet var!"* sözü, kendisini milletten ayrı görmediğini gösterir.

Notlarım

Çağdaş, Birlik İçinde, Bölünmez

Çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkma

Çağdaşlık, içinde bulunulan çağın anlayışına ve şartlarına uygun yaşamaktır. Dünya hiç durmadan değişir; bu değişime uyum sağlayamayan milletler geride kalır. Atatürk'ün ilke ve inkılaplarla varmak istediği asıl hedef, Türk milletini çağdaş uygarlığa yetiştirmekle kalmayıp onun da **ilerisine** taşımaktı. Çağdaşlaşmayı bir **hayat davası**, bir **var olma mücadelesi** saydı ve bu kararlılığı şöyle dile getirdi: *"Türk milletinin yeteneği ve kesin kararı cumhuriyet, uygarlık ve gelişme yolunda durmadan korkusuzca ilerlemektir."*

A+ LGS'DE ÇIKABİLİR

Atatürk'ün **en büyük amacı**, Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyinin **üstüne** çıkarmaktır. Hedef "yetişmek" değil, **geçmektir**.

Millî bayramda el ele bir millet (temsilî)

Millî birlik ve beraberlik

Milletçe bir olmanın, bir arada yaşamanın ifadesidir; ortak amaçlar, sevinçler ve acılarla oluşur. Atatürk ilke ve inkılapları **din, dil, ırk farkı gözetmeden** herkesi Türk vatandaşı sayar; **ayırıcı değil, birleştiricidir** ve her türlü **ırkçılığı reddeder**. Mustafa Kemal önce millî cemiyetleri **Sivas Kongresi'nde** birleştirdi, sonra **TBMM'yi** açarak milleti aynı amaç etrafında topladı.

DİKKAT!

Amasya Genelgesi'nde "vatanın bütünlüğü tehlikededir" denerek tehlike olarak dile getirilmişti. **İlk kez karar olarak Erzurum Kongresi'nde** alındı; **Sivas'ta** aynen kabul edildi, **Misakımillî** ile millî politika oldu.

Ülke bütünlüğü

Devletin fizikî unsuru olan ülkenin **birliğini, bütünlüğünü ve bölünmezliğini** ifade eder. Erzurum Kongresi'nde alınan *"Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz."* kararı, bu esasın **ilk kez karar olarak** alınmasıdır.

Olay / uygulama	Dayandığı temel esas
Türk Tarih Kurumunun kurulması, tarih kongreleri, millî günlerin kutlanması	Millî tarih bilinci
Manda ve himayenin reddi, kapitülasyonların kaldırılması	Bağımsızlık ve özgürlük
Saltanatın kaldırılması, cumhuriyetin ilanı, kadınlara siyasi haklar	Egemenliğin millete ait olması
Türk Dil Kurumunun kurulması, Türkçe üzerine çalışmalar	Millî dil, millî kültür
Sivas Kongresi'nde cemiyetlerin birleştirilmesi, TBMM'nin açılması	Millî birlik ve beraberlik
Erzurum Kongresi'nde "vatan bölünemez" kararı	Ülke bütünlüğü
Harf İnkılabı, Üniversite Reformu, uluslararası takvim, saat ve ölçüler	Çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkma

Atatürkçülüğün Özü

Atatürkçülük dinamiktir

Atatürkçülük **dinamik** (değişen şartlara uyum sağlayan) bir düşünce sistemidir, çünkü daima **geleceğe yöneliktir**. Bu dinamik ideal üç bölümden oluşur:

- **Birinci bölüm:** Millî birliği ve millî duyguyu oluşturan Türk milletine ait nitelikleri geliştirme hedefleri ile milletin **maddi** hedefleri
- **İkinci bölüm:** Kişisel amaçlar; bireylerin kültürlü olması, kişisel, sosyal ve millî güvenlik ideali
- **Üçüncü bölüm:** Maddi ve manevi hedeflere ulaşmak için nasıl bir **millî kültüre** sahip olmamız gerektiği

BUNU UNUTMA

Dinamik: Durağan olmayan, gelişmeye ve yeniliğe açık. Atatürkçülüğü dinamik yapan temel ilke **inkılapçılıktır**.

No	Atatürk ilkelerinin ortak özellikleri	No	Ortak özellikler (devamı)
1	Kaynağı **Türk millî kültürüdür**.	6	**Hak ve hürriyetleri** korur.
2	**Taklitçi değildir**; dış baskı ve zorlamayla kabul edilmemiştir.	7	Birbiriyle **uyumludur**, birbirini tamamlar.
3	**Evrensel** ve **barışçıdır**.	8	**Uygulamaya yansımıştır**; yalnız düşüncede kalmamıştır.
4	Türk milletinin **ihtiyaçlarından** doğmuştur.	9	**Laik** düşünceye ve hukuka dayanır.
5	**Akılcı ve bilimseldir**.	10	**Millî egemenlik** ve **bağımsızlık** temeline dayanır.

Bir benzetme

Atatürk ilke ve inkılaplarını bir **bina** gibi düşün. Altı ilke binanın taşıyıcı **kolonlarıdır**; temel esaslar ise bu kolonların oturduğu **temeldir**. Temel sağlam olmazsa kolonlar ne kadar güçlü olsa da bina ayakta kalamaz.

Gençlere düşen görev

Tarihini öğrenmek, millî günlere sahip çıkmak, Türkçeyi doğru kullanmak, millî kültürü yaşatıp geliştirmek, bilimle uğraşmak ve birlik içinde olmak, gençlerin bu esasları koruma yollarıdır.

A+ LGS'DE ÇIKABİLİR

Bir uygulamanın **hangi esasa dayandığını** bulmak LGS'nin sık sorduğu bir beceridir. Uygulamanın **amacına** bak: birlik mi, bağımsızlık mı, egemenlik mi, tarih bilinci mi?

Karıştırma

Millî birlik ve beraberlik insanların gönül birliğidir (millet). **Ülke bütünlüğü** toprakların bölünmezliğidir (vatan). **Millî egemenlik** yönetme yetkisinin millette olmasıdır (içe dönük); **bağımsızlık** başka devlete bağlı olmamaktır (dışa dönük).

Notlarım

Kendimi Deniyorum

A. Doğru mu, yanlış mı?

Cümle doğruysa "D", yanlışsa "Y" yazınız.

☐ 1. Atatürk ilke ve inkılapları millî egemenliğe dayanır.
☐ 2. Millî kültür durağan ve gelişmeye kapalı olmalıdır.
☐ 3. Atatürk ilke ve inkılapları her türlü ırkçılığı reddeder.
☐ 4. Ülke bütünlüğü ilk kez Misakımillî'de karar olarak alınmıştır.
☐ 5. Atatürkçülük geleceğe yönelik, dinamik bir düşünce sistemidir.

B. Eşleştirelim

Kavramın harfini ilgili açıklamanın başındaki kutuya yazınız.

A) Millî birlik	☐	Türk Tarih Kurumunun kurulması
B) Egemenlik	☐	Maddi ve manevi değerlerin bütünü
C) Tarih bilinci	☐	Kadınlara seçme ve seçilme hakkı
D) Bağımsızlık	☐	Sivas Kongresi'nde cemiyetlerin birleşmesi
E) Millî kültür	☐	Manda ve himayenin reddedilmesi

C. Boşlukları dolduralım

Kelimeler: **Sivas** **istiklal** **medeniyetini** **Erzurum**

1. Ülke bütünlüğü ilk kez ..... Kongresi'nde karar olarak alındı.
2. Millî cemiyetler ..... Kongresi'nde birleştirildi.
3. "Hürriyet ve ..... benim karakterimdir."
4. Atatürk Avrupa'nın kültürünü değil, ... örnek aldı.

D. Bilgimi yazıyorum

1. Millî tarih bilincini güçlendirmek için yapılan iki çalışmayı yazınız.

2. Bağımsızlık ve özgürlük esası doğrultusunda atılan iki adımı yazınız.

3. Atatürk Batı'dan neyi, hangi anlayışla almıştır?

4. Atatürk ilkelerinin iki ortak özelliğini yazınız.

Bu konunun şarkısını Onur Akmeşe YouTube kanalından dinlemeyi unutmayın!